

Trots dyster framtidssyn – exportföretagen ställer om

Exportkreditbarometern

December 2023

Exportkreditbarometern

SEK:s Exportkreditbarometer är en temperaturmätare på svensk exportindustri. Barometern redogör bland annat för exportföretagens finansieringsmöjligheter, exportordergång, sysselsättningsplaner och synen på ränte- och kronläget. Den tar även upp svenska företags hållbarhetskrav på leverantörer och kunder samt deras investeringsvilja i omställning för att minska sin klimatpåverkan.

Exportordergång

Exportordergången har minskat för både stora och små bolag. Framåtblickande förväntar sig fler av de stora bolagen en minskning jämfört med i våras. Däremot tror hälften av de små bolagen (51 procent) på en ökning under det kommande året.

Sysselsättning

Index över sysselsättningen i Sverige och utomlands under de kommande 12 månaderna har, till skillnad från i våras, minskat. Minskningen är särskilt stor för de stora bolagen i Sverige.

Klimatpåverkan

Trots det fortsatt utmanande omvärldsläget med Rysslands krig i Ukraina samt instabil geopolitik på många håll i världen, fortsatt hög inflation och höjda räntor uppger 7 av 10 bolag (70 procent) att man planerar investeringar för minskad klimatpåverkan, vilket är i nivå med vårens mätning. Investeringsviljan är fortsatt mycket högre bland stora företag.

Säkerhetsläget

För sju av tio företag har det rådande säkerhetsläget inte påverkat affärsmöjligheterna. En femtedel uppger att möjligheterna har försämrats. Frågan är ny för hösten 2023.

”Exportnäringen står för halva Sveriges BNP. När en minskad exportordergång nu syns tydligt är det oerhört viktigt att samtliga intressenter gör vad man kan för att underlätta för svenska exportföretags affärer.”

Magnus Montan, vd på SEK

Minskad exportordergång hos stora och små bolag

Trots att inflation och räntor inte har ökat i samma takt som tidigare slår det svaga konjunkturläget globalt igenom – exportordergången bland svenska företag minskar rejält.

Både stora och små svenska exportföretag upplever en minskning i ordergång under det senaste halvåret. Under kommande 6 månader förväntar stora bolag ytterligare minskning, jämfört med i våras. Däremot tror hälften av de små bolagen på en liten ökning under det kommande året.

Endast drygt en fjärdedel (28%) av exportörerna upplever att exportordergången har förstärkts, jämfört med 45% i vårens mätning. Framåtblickande förväntar framför allt stora bolag en orderminskning, jämfört med i våras. Små bolag ser dock mer positivt på exportordergången under kommande år, där hela 51% tror på en liten ökning kommande 12 månader.

Postpandemieeffekter i form av stora lager, störningar i leverantörskedjor och ändrade konsumtionsmönster kombinerat med ökade kostnader till följd av den höga inflationen, ett högt ränteläge och geopolitisk oro har lett till att många företag och stater avvaktar med eller till och med ställer in investeringar. Dessutom ser de samtidigt över sina kostnader och sin kapitalbindning.

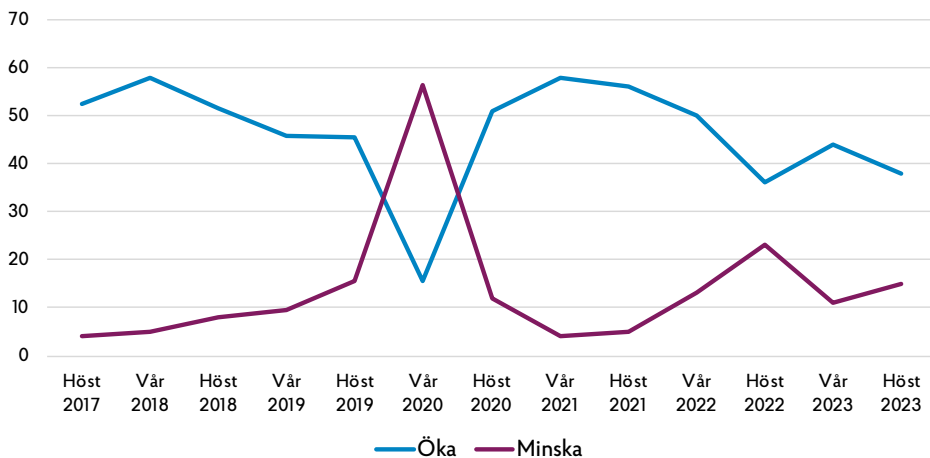
Den minskade ordergången är inget överraskande utan snarare har exporten tidigare överraskat med att fortsätta vara stark. Minskningen beror på en mängd faktorer som kan sammanfattas i ett svagt konjunkturläge.

JENS HEDAR, CHEF FÖR KUNDRELATIONER PÅ SEK

”Att möjliggöra och stärka svensk export är avgörande för svensk ekonomis tillväxt, eftersom nästan halva Sveriges BNP utgörs av export. Här måste näringslivet och politiken samspela för att skapa bästa möjliga förutsättningar. SEK jobbar hårt för att stärka svensk export på en global marknad, för att driva företagens omställning och finansierar projekt både i Sverige och utomlands.”

JENS HEDAR, CHEF FÖR KUNDRELATIONER PÅ SEK

Index över exportordergång

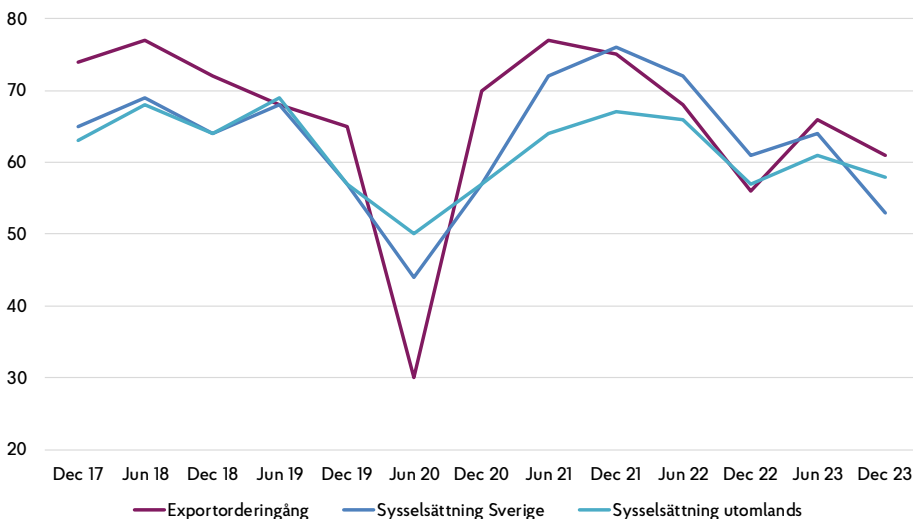
Antalet nyrekryteringar bland storföretagen i Sverige väntas minska kraftigt

Index för sysselsättningen under de kommande 12 månaderna minskar från 64 till 53. Det är dock storbolagen som står för denna minskning. Bland småföretagen är index oförändrat jämfört med vårens mätning (69), medan index för stora bolag har minskat kraftigt – från 62 i maj 2023 till 45 i höstens mätning.

”Att storbolagen inte väntas anställa i samma takt som tidigare är inte oväntat. Samtidigt ska man komma ihåg att det är skillnad mellan olika branscher. Vi ser flera sektorer där stor tillväxt sker, exempelvis inom energiförsörjning, batteriutveckling, stålindustrin och försvarssektorn. Dessa sektorer kommer kräva många nyanställningar framöver.”

MAGNUS MONTAN, VD PÅ SEK

Index över exportordergång och sysselsättning

Att antalet nyanställda stannar av kraftigt, framför allt hos storföretagen, är en logisk följd av att orderingången går ner rejält. När företagen börjar känna av en minskning i efterfrågan och orderböckerna inte fylls på i samma takt som tidigare är det naturligt att företagen inte planerar att utöka antalet anställda, utan snarare behålla – eller kanske till och med minska något – de anställda man har.

Detta gäller dock endast antalet anställda i Sverige. För anställda utomlands väntas antalet vara oförändrat under de kommande 12 månaderna.

Förbättrad likviditetssituation hos både stora och små bolag under de senaste sex månaderna

Till skillnad mot i våras har likviditetssituationen jämfört med föregående period förbättrats för både stora och små bolag under de senaste sex månaderna. Totalt sett upplever 30 procent av svenska exportföretag att likviditeten det senaste halvåret har förbättrats. Endast 16 procent upplever en försämring.

Framåtblickande skiljer sig dock siffrorna mellan stora och små bolag åt. 31 procent av de stora bolagen och hela 46 procent av de små bolagen räknar med en stärkt likviditetssituation. 17 procent av storföretagen respektive 14 procent av de mindre företagen tror istället på en försämring.

Kraftig försämring för kunders möjligheter till finansiering för köp

Hela 49 procent av de svenska exportföretagen upplever att deras kunders möjligheter till finansiering för att köpa deras produkter har försämrats – och denna försämring sker från ett redan dåligt utgångsläge. Siffran är högre bland storföretagen. 54 procent av de stora bolagen ser en minskad finansieringsmöjlighet hos deras kunder, jämfört med 41 procent bland de mindre bolagen.

Företagen tror på en stärkt krona

När kronan har fallit har en svagare kronkurs gynnat svenska exportörer, vars varor och tjänster då blivit billigare för utländska köpare. Höstens Exportkreditbarometer visar att hela 52 procent av de svenska exportbolagen tycker att dagens kronkurs är fördelaktig. 18 procent tycker att kronkursen varken är för- eller ofördelaktig, medan 30 procent faktiskt tycker att kronkursen idag är ofördelaktig.

Framåtblickande då – vad tror företagen om kronans utveckling under de kommande 12 månaderna? Totalt bland företagen (både stora och små bolag) tror 54 procent att kronan kommer stärkas. Motsvarande siffra i våras låg på 36 procent. Sett endast till storbolagen tror hela 60 procent på en förstärkning av kronan, jämfört med 36 procent så sent som för ett halvår sedan.

En annan aspekt som en försämrad kronkurs kan riskera att leda till är att arbetskraft börjar lämna landet för bättre betalda jobb utomlands. Samtidigt behöver Sverige en stabil kompetensförsörjning, varför det är viktigt att se till att den svenska arbetsmarknadens attraktivitet – inklusive löneläget – inte försämras.

”Det är absolut fördelaktigt för svensk export med en svag kronkurs, men man måste komma ihåg att produktion och export också kräver input av varor – och priset på dessa har gått upp, i och med den svaga kronan.”

ERIK HÅDÉN, CHEF FÖR MAKROANALYS PÅ SEK

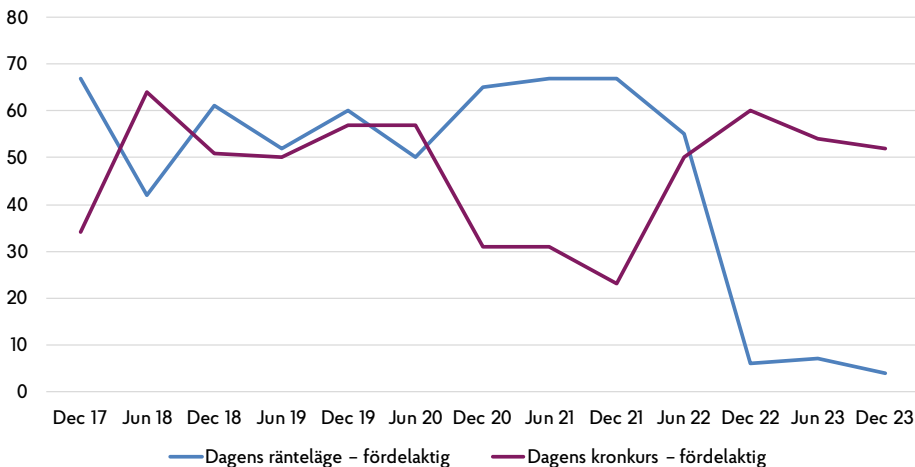
Pengar har blivit dyrt

Inte helt oväntat upplever 60 procent av företagen dagens ränteläge som ofördelaktigt. Siffran är något högre bland stora bolag jämfört med små bolag (63 procent jämfört med 54 procent)

Under kommande 12 månader tror 43 procent av företagen att räntan kommer öka, medan 23 procent istället tror på en minskning.

Ränteläge och kronkurs

Ett av fem företag upplever att säkerhetsläget försämrar affärsmöjligheterna

Sällan har framtiden präglats av så stor osäkerhet. Försämrat säkerhetsläge globalt med bland annat Rysslands fortsatta krig i Ukraina, kriget mellan Israel och Hamas och Kinas alltmer auktoritära förhållningssätt gentemot Taiwan skapar en värld av geopolitisk oro. Fortsatt höjda räntor, minskad köpkraft och en svagare krona bidrar till ytterligare osäkerhet.

Det rådande svenska säkerhetsläget har varit ett återkommande diskussionsämne det senaste året. Koranbränningar, desinformationskampanjer mot Sverige och den utdragna svenska Nato-processen riskerar att få kännbara konsekvenser för svenska exportföretag.

I dagsläget upplever drygt en femtedel av exportföretagen att det rådande svenska säkerhetsläget har påverkat affärsmöjligheterna negativt. Dock menar hela 72 procent att säkerhetsläget inte lett till några konsekvenser för affärerna.

Klar majoritet planerar investeringar för minskad klimatpåverkan

Lika många företag som tidigare planerar att göra investeringar för att minska klimatpåverkan – trots att pengar blivit betydligt dyrare än tidigare. Hela 70 procent av företagen planerar att göra investeringar i verksamheten under kommande 12 månader, med syfte att minska klimatpåverkan. Andelen är större bland storbolagen jämfört med små bolag – 79 procent jämfört med 52 procent.

3 av 10 bolag (27 procent) uppger tvärtom att de inte planerar investeringar för minskad klimatpåverkan, vilket är att jämföra med vårens mätning då 2 av 10 (22 procent) svarade nej på frågan.

A photograph of an offshore wind farm. In the foreground, a large wind turbine stands prominently, its three blades extending outwards. The sea is a deep blue with gentle ripples. In the distance, several other wind turbines are visible against a clear, light blue sky. The overall scene is serene and represents clean energy.

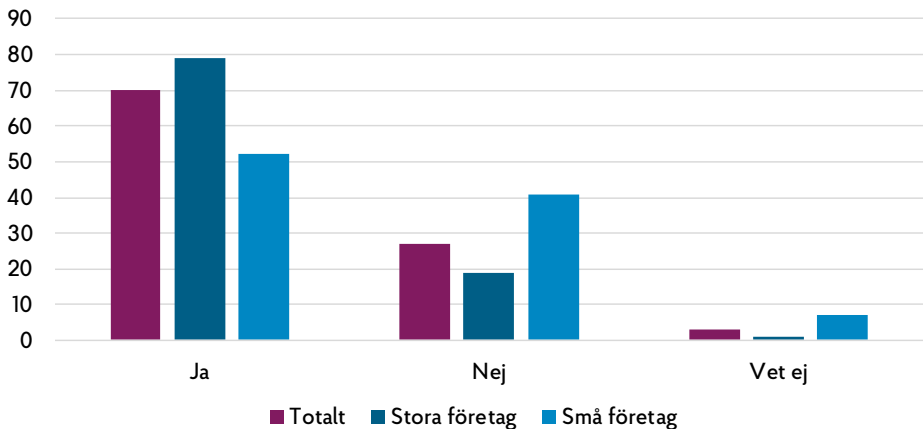
Många företag
planerar att göra
investeringar
för minskad
klimatpåverkan

Vid vårens mätning uppgav en högre andel av de större bolagen att de inte visste huruvida de skulle komma att göra investeringar för minskad klimatpåverkan. Den osäkerheten har nu minskat från 6 procent till 1 procent och sannolikt är det dessa bolag som beslutat att de kommande 12 månaderna avvakta med dessa investeringar för minskad klimatpåverkan, då 7 av 10 bolag (72 procent i våras och 70 procent idag) fortfarande svarar att de planerar sådana investeringar.

”Det är positivt att investeringar i minskad klimatpåverkan fortsätter att vara viktigt för bolagen, trots utmanande omvärldsfaktorer. Att bolag som i våras uttryckte att de inte visste huruvida man skulle göra dessa investeringar eventuellt har landat i att avvakta är naturligtvis tråkigt, men det viktiga är att andelen som satsar på utsläppsminskande investeringar kvarstår.”

MAGNUS MONTAN, VD PÅ SEK

Planerar ni att göra investeringar i er verksamhet i syfte att minska klimatpåverkan

Klart fler exportbolag ställer hållbarhetskrav på sina kunder

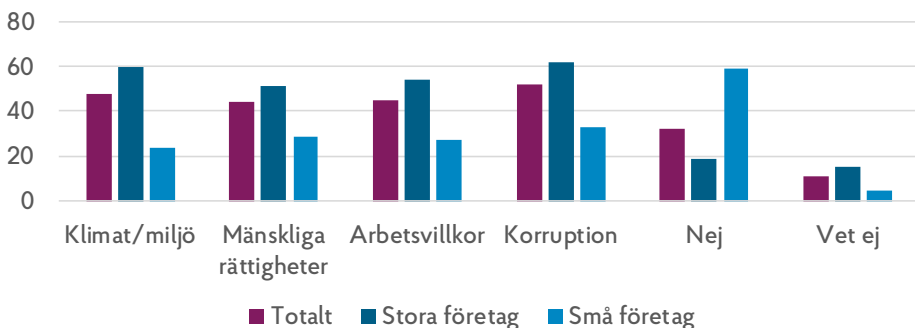
Regelverken får effekt – hållbarhetskraven ökar längre ner i kedjan. Exportbolagen ställer markant högre hållbarhetskrav på sina kunder än i våras. Hälften av alla bolag (48 procent) ställer krav kring klimat/miljö, medan enbart 3 av 10 bolag sade sig göra det i vårens mätning. Klart fler storbolag än småbolag ställer dessa krav (60 procent jämfört med 24 procent).

Vad gäller arbetsvillkor har det skett en ökning även där och 5 av 10 bolag (45 procent) ställer nu krav, jämfört med 4 av 10 (35 procent) vårens undersökning. Samma sak gäller för anti-korruption, där 5 av 10 (52 procent) bolag nu ställer krav på sina kunder kring det, jämfört med 4 av 10 (38 procent) i våras. Andelen bolag som inte rutinmässigt ställer hållbarhetskrav på sina kunder har minskat från 5 av 10 (45 procent) till 3 av 10 (32 procent) i höstens barometer.

”Det är intressant att notera denna ökning – att så pass många fler företag nu anger att de ställer hållbarhetskrav på sina kunder. Att ha koll på hållbarhetsrisker i hela sin värdekedja, och inte bara sitt leverantörsled, blir allt viktigare när kraven på transparens ökar.”

MARIA SIMONSON, HÅLLBARHETSCHEF PÅ SEK

Ställer ni rutinmässigt hållbarhetskrav på era kunder gällande följande områden

Fler småbolag ställer krav på sina leverantörer

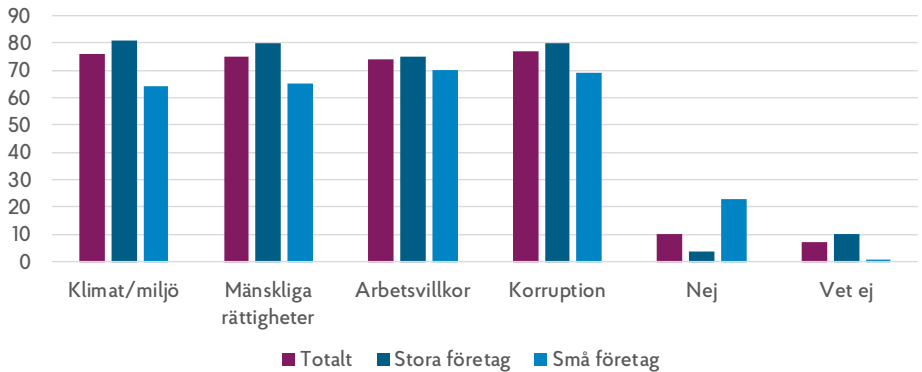
När det kommer till de krav som bolagen ställer på sina leverantörer kring klimat/miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och anti-korruption så visar Exportkreditbarometern för hösten att ambitionerna ökar bland mindre bolag. Den största skillnaden är hur många småföretag som ställer krav gällandearbetsvillkor.

Inom tre av fyra områden minskar dock andelen större företag som ställer hållbarhetskrav på sina leverantörer. Minskningarna är dock så pass små att de inte är statistiskt säkerställda.

”Hållbarhet är inte en trend utan ett skifte för samhället i stort. Vi ser en genuin vilja hos svenska bolag att både vara en del av lösningen, men också att framtidssäkra sin affär genom att ställa om.”

MAGNUS MONTAN, VD PÅ SEK

Ställer ni rutinmässigt hållbarhetskrav på era leverantörer gällande följande områden

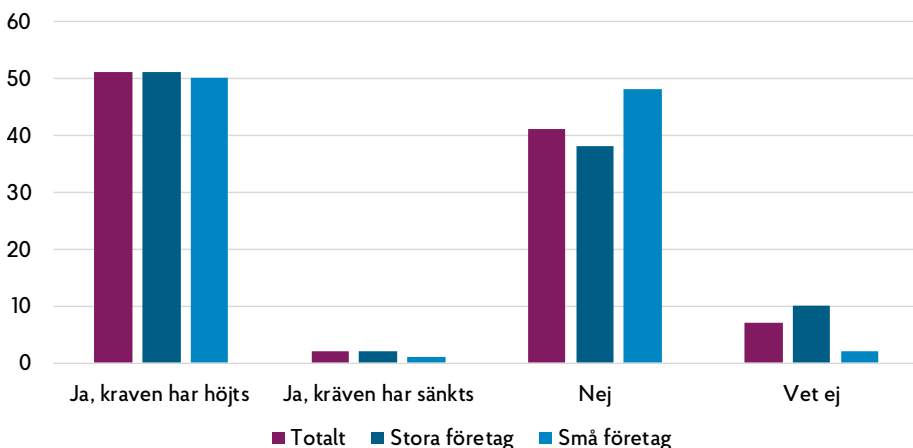

Ökade hållbarhetskrav från kunderna

När det gäller förväntningarna på bolagen själva så uppger färre bolag i höstens mätning, jämfört med i våras, att hållbarhetskraven från kunderna ökat. I våras upplevde 6 av 10 (57 procent) att hållbarhetskraven från kunderna ökat, medan det nu endast är 5 av 10 (51 procent) bolag som upplever höjda krav. Däremot upplever både stora och små bolag att kraven på hållbarhetsrapportering ökat, där index ökat från 80 våren 2023 till 86 hösten 2023.

Har hållbarhetskraven från era kunder förändrats under det senaste året

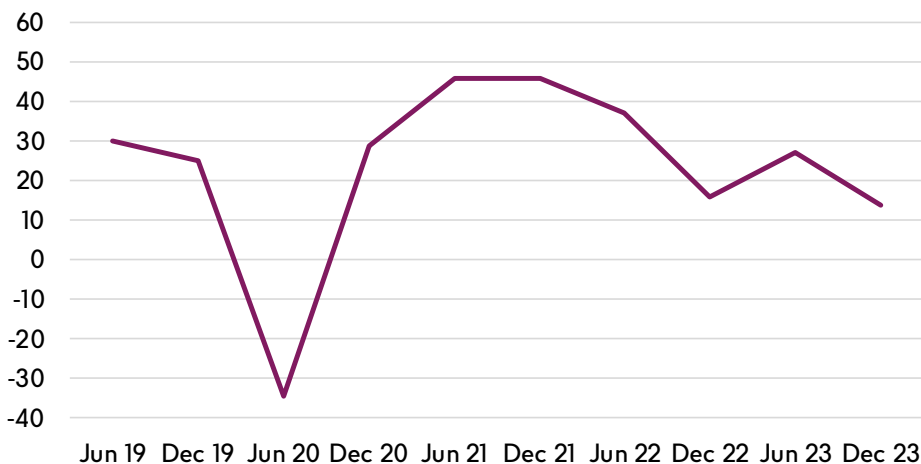
Dystrare framtidssyn hos exportföretagen

Exportföretagen spår en något mörkare framtid under kommande år. Samtliga siffror – finansiell situation, likviditetssituation, ordergång och sysselsättning i Sverige – minskar jämfört med vårens mätning.

”Tyvärr vänder kurvan över exportföretagens framtidssyn nedåt igen. Detta är dock inte oväntat utan en konsekvens av många orosmoment i vår omvärld. Just därför är det viktigt att SEK – tillsammans med aktörer i Team Sweden, banker och andra partners fortsätter att arbeta för att stärka svensk export globalt.”

MAGNUS MONTAN, VD PÅ SEK

Exportföretagens framtidssyn

Finansiell situation

Den upplevda finansiella situationen är i nuläget i stort sett oförändrad jämfört med den senaste mätningen i maj 2023. 28 procent av företagen tror att deras finansiella situation kommer att stärkas under det närmaste året, vilket är en minskning mot 35 procent i våras.

Likviditetssituation

Till skillnad mot i våras har likviditetssituationen jämfört med föregående period förbättrats för både stora och små bolag under de senaste sex månaderna. Under det kommande året räknar 31 procent av företagen med att deras likviditetssituation kommer att stärkas. Detta är något färre än i våras, då 35 procent av företagen trodde på en förstärkning.

Orderingång

38 procent av de svenska exportföretagen tror på en ökad orderingång under kommande 12 månaderna, en minskning mot 44 procent i våras.

Sysselsättning

27 procent räknar med att öka antalet anställningar i Sverige under det kommande året. Motsvarande siffra i våras var 37 procent.

Finansieringsmöjligheter

Möjligheterna till finansiering via kapital-/kreditmarknaden har under de senaste sex månaderna försämrats, enligt stora bolag. Däremot upplever små bolag en förbättring gällande finansieringsmöjligheterna. 51 procent av de små bolagen upplever att företagets finansieringsmöjligheter har blivit bättre, jämfört med 44 procent i vårens mätning. Möjligheterna till finansiering via bankmarknaden upplevs dock oförändrad, för både stora och små bolag.

Sammanställning av resultat

	Små företag			Stora företag		
	Nuläge	Framåtblickande	Total	Nuläge	Framåtblickande	Total
Företagens finansiella situation	55 (56)	65 (61)	60 (58)	54 (54)	51 (61)	53 (58)
Finansieringsbehov	52 (54)	54 (53)	53 (53)	56 (56)	56 (56)	56 (56)
Tillgång till finansiering	50 (44)	47 (45)	49 (44)	49 (54)	49 (51)	49 (52)
Prisbild för finansiering	11 (8)	25 (22)	18 (15)	15 (2)	32 (22)	23 (12)
Exportordergång	53 (58)	70 (68)	61 (63)	49 (60)	57 (66)	53 (63)
Likviditetssituation	56 (54)	66 (64)	61 (59)	57 (51)	53 (62)	55 (57)
Tillgång till finansiering via kapital/kreditmarknaden	51 (44)	52 (44)	51 (44)	47 (57)	51 (51)	49 (54)
Tillgång till finansiering via bankmarknaden	49 (44)	43 (45)	46 (45)	51 (51)	48 (51)	50 (51)
Sysselsättningsplaner i Sverige		69 (69)			45 (62)	
Sysselsättningsplaner utomlands		62 (68)			56 (58)	

	Total		
	Nuläge	Framåtblickande	Total
Företagens finansiella situation	55 (55)	56 (61)	55 (58)
Finansieringsbehov	54 (55)	55 (55)	55 (55)
Tillgång till finansiering	49 (50)	49 (49)	49 (49)
Prisbild för finansiering	13 (4)	30 (22)	22 (13)
Exportordergång	50 (60)	61 (66)	56 (63)
Likviditetssituation	57 (52)	57 (63)	57 (57)
Tillgång till finansiering via kapital/kreditmarknaden	48 (51)	51 (48)	49 (49)
Tillgång till finansiering via bankmarknaden	51 (49)	47 (49)	49 (49)
Sysselsättningsplaner i Sverige		53 (64)	
Sysselsättningsplaner utomlands		58 (61)	

Om Exportkreditbarometern

Målgruppen är svenska exportföretag med en omsättning på minst 25 miljoner kronor samt en exportandel på minst 50 procent. Resultatet redovisas för stora respektive små företag och gränsen går vid en omsättning på 250 miljoner kronor. Urvalet har gjorts slumpmässigt av Statistikmyndigheten SCB utifrån momsregistret. På så sätt fångar barometern upp företag som är av vikt för svensk export. I undersökningen har totalt 201 företag svarat, 100 i gruppen stora företag och 101 i gruppen små företag. Intervjuerna genomfördes av Origo Group under perioden 18 september – 18 oktober och undersökningen är statistiskt säkerställd.

Om Svensk Exportkredit

Svensk Exportkredit (SEK) är ett statligt bolag som finansierar exportföretag, deras underleverantörer och internationella köpare av svenska varor och tjänster. Finansiering från SEK ger företagen möjlighet att växa och bidra till jobb och tillväxt i Sverige. SEK finansierar även industrins omställning, både i Sverige och utomlands, för att minska klimatpåverkan. Med utlåning i 60 länder har bolaget lång erfarenhet av internationella affärer och är en naturlig samarbetspartner vid exportfinansiering.

Har du frågor om Exportkreditbarometern?

Vänligen kontakta Katarina Daniels,
Press- och kommunikationschef

Telefon: +46 72 080 68 85

E-post: katarina.daniels@sek.se

Vi finansierar
hållbar export

SEK

AB Svensk Exportkredit
Fleminggatan 20 · Box 194 · 101 23 Stockholm
Tel: 08-613 83 00 · information@sek.se
www.sek.se